№ 206. Czwartek 10. Września 1863. Rok wydania 53.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Gmina Piniany w obwodzie samborskim, obowiązała się po wieczne czasy dla założenia regularnej szkoły parafialnej u siebie, wystawić budynek szkolny z pomieszkaniem nauczyciela i utrzymywać go zawsze w dobrym stanie, sprawiać porządki szkolne, dostarczać na opał szkoły rocznie 2 niż. austr. sągi drzewa miękkiego i 82 okłotów słomy, a nakoniec każdoczesnemu nauczycielowi, który ma oraz pełnić służbę diaka z dochodem obliczonym na 50zł. 40 c. w. a., płacić rocznie gotówką 42 zł. w. a. i odstąpić mu oprócz tego do użytku ofiarowany na cele szkolne, grunt rolny i ogrodowy objętości 2 morgów i 1012 sążni kwadratowych.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogółu dążność ku poparciu oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Ministerstwo stanu zezwoliło w porozumieniu z ministerstwem handlu na założenie gminnej kasy oszczędności w Freudenthalu na Szląsku i potwierdziło odnośne statuta.

Ministerstwo finansów postanowiło przedłużyć termin, naznaczony rozporządzeniem ministeryalnem z 6. marca 1863 (Dz. u. p. Nr. 26.) po koniec sierpnia 1863 względem ściągnięcia miedzianych pieniędzy krajcarowych i półkrajcarowych monety konwencyjnej (patrz Gaz. Wied. z 10. marca 1863) aż do końca września 1863.

Te monety więc mają być przyjmowane bez żadnych trudności we wszystkich kasach i urzędach aż do końca września 1863 tak przy wypłatach jak i do wymiany, jednakże nie mogą już być więcej wydawane ze strony kas i urzędów.

Po upływie zaś miesiąca września 1863 będą rzeczone monety miedziane przyjmowane już tylko jako miedź na wagę po oznaczonych na to cenach w kasach i urzędach, wymienionych w powyższem rozporządzeniu.

Wiedeń, 4. września 1863.

Plener r. w.

Część nieurzędowa.

Lwów, 10. września.

Wiedeńskiej *Sonntags-Ztg.* donoszą z Koburga pod dniem 7. b. m., że Książę Ernest, którego niedawny pobyt w Wiedniu łączyły pogłoski z austryckim projektem reformy związkowej, wyjechał 6. b. m. znowu do Austryi, udając się najprzód do Greinburga, a później ztamtąd do Wiednia dla oddania wizyty Jego Mości Cesarzowi Austryi.

Donosiliśmy już wczoraj za *Jener. Kores.*, że Wielki książę Konstanty ma w przejeździe do Krymu wstąpić do Wiednia dla odwiedzenia cesarskiego dworu. *Jener. Kor.* donosząc o tem nienapomknęła nawet z daleka, by z temi odwiedzinami miał się łączyć jakikolwiek cel polityczny. Tymczasem dzisiaj przyniosła wiedeńska *Sonntags-Ztg.* telegram z Berlina z 8. b. m., który utrzymuje, że podług wiarogodnych wiadomości otrzymał Wielki książę misyę, przedsiębrać jeszcze raz kroki w Wiedniu, by nakłonić Austryę do uznania i przyjęcia zdań," wyrażonych w ostatniej odpowiedzi księcia Gorczakowa, co do potrzeby uregulowania kwestyi polskiej w drodze układów pomiędzy trzema mocarstwami rozbiorowemi. Z tego też powodu miał gabinet rosyjski wstrzymać się z odpowiedzią na ostatnie noty trzech mocarstw na tak długo, dopokąd niedowie się o rezultacie tej misyi Wielkiego księcia. Jakkolwiek wiadomość ta zdaje się być wątpliwą, już dlatego samego, iż podobna misya po stanowczem odparciu tej propozycyi rosyjskiej w depeszy hrabiego Rechberga z 19. lipca niemiałaby najmniejszych widoków powodzenia; — być może przecież, że Rosya postanowiła istotnie próbować jeszcze raz szczęścia w Wiedniu, a za tym domysłem zdaje się przemawiać poniekąd sam kierunek podróży Wielkiego księcia przez państwa austryackie, kiedy przecież było niu nierównie bliżej udać się wprost z Petersburga do Krymu.

Od niejakiegoś czasu zaczęła prasa europejska, a osobliwie angielska i francuzka wyprowadzać znowu na scenę zmowę panslawizmu zapuszczając się przytem w domysły i kombinacye, które już przezto samo nie mogą zasługiwać na żadną wiarę, że opierają się na wieściach ze wszechmiar niepodobnych do prawdy. I tak między innemi donosi teraz korespondencya londyńska w *Sonntags-Ztg.*, że w celach panslawistycznych miał już Cesarz Alexander zapewnić sobie nawet pomoc Bakunina, znanego rewolucyonisty rosyjskiego, który nawet miał już ułożyć stosowny projekt działania i otrzymać na to przyzwolenie Cara. Z tym projektem ma się łączyć także zapowiadane od niejakiegoś czasu nadanie konstytucyi Rosyi i Polsce; ale ponieważ zachodzi obawa, że Polacy nie zechcą przyjąć konstytucyi rosyjskiej, miał Bakunin doradzić dla złamania uporu Polaków zrewoltowanie wszystkich szczepów słowiańskich przeciw Polsce a na rzecz panslawizmu pod protekcyą Cara. Nie widzimy wcale potrzeby zapuszczać się w zbijanie tych niedorzecznych baśni, których źródło zresztą bardzo łatwo jest do odgadnięcia.

Podług wiadomości z Kopenhagi z 7go b. m. miał poseł duński Rasslöff zawrzeć z pierwszym sekretarzem cesarza chińskiego bardzo korzystny traktat handlowy, na mocy którego mają być okręta duńskie przypuszczone niezwłocznie do Yanktsekiang. Wiadomość tę otrzymała *Berlingske Tidende* w telegramie z Petersburga.

Dzienniki południowych stanów, *Ameryki północnej* zapewniają, że prezydent Davis postanowił po konferencyi z gubernatorami stanów południowych utworzyć korpus z 500.000 murzynów, którzy mają otrzymać wolność, a po ukończeniu wojny każdy po 50 morgów ziemi. Tym sposobem uczyniłyby stany południowe z potrzeby to, czego nie chciały uczynić na żądanie kongresu unii, a co było główną przyczyną rozpadnięcia się unii.

Monarchia Austryacka

Wiedeń. 8. września. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Jego Mość Cesarz uda się wkrótce do obozu pod Bruck nad Litawą. — Arcyksiążęta *Rainer*, *Henryk* i *Albrecht* zwiedzali wczoraj przez kilka godzin wystawę w Hietzingu.

Audyencye, które były naznaczone na wczoraj, zostały odłożone z rozkazu Jego Mości Cesarza do czwartku.

Mianowany tajnym radcą biskup Moyses z Neusohl złoży przysięgę swoją jeszcze przed audyencyą deputacyi słowackiej w obecności węgierskiego kanclerza nadwornego w ręce Cesarza.

Pan Jerzy *Frauenfeld*, który w maju jeszcze udał się w podróż naukową do Norwegii i dotarł aż do Północnego Przylądka, powrócił do Wiednia z obfitym plonem.

(Festyn w Reichenau.) Piękna dolina Reichenau była w niedzielę świetnie przyozdobiona na przyjęcie Jego Mości Cesarza. Każdy dom od wspaniałej wili aż do lepianki włościańskiej był przystrojony; na każdym dachu, z każdego okna powiewały chorągwie. Najgustowniej była ozdobiona wila, w której mieszkają dzieci cesarskie. Od kościoła aż do wili tworzyła ludność szpaler, a hutnicy w całej paradzie, leśniczowie z swoimi elewami w stroju myśliwskim, jak również parobcy w stroju styryjskim, przedstawiali imponujący widok. Po godzinie $^1/_2$ 11stej zapowiedziały wystrzały moździerzowy i dzwony przybycie Najjaśniejszego Pana, i zaledwie Go ujrzano, ozwały się huczne okrzyki radości. Cesarza i Cesarzową przyjmowali radzcy gminni z Reichenau z burmistrzem swoim panem Waisnix na czele. Wieczorem pozapalano ognie na okolicznych wzgórzach.

Francya.

Paryż. 6. września. *(Różne wiadomości.)* Dekretem cesarskim z dnia 2. b. m. w *Monitorze* ogłoszonym jenerała meksykański Marquez mianowany został komendantem orderu legii honorowej.

Memorial diplomatique zapewnia, iż gabinet petersburski po długim namyśle postanowił odpowiedzieć na noty trzech mocarstw. Zapewniają, iż odpowiedź nie będzie zaprzeczała mocarstwom prawa mieszania się w sprawy Królestwa polskiego. Istotnym celem odpowiedzi będzie przygotowanie mocarstw do przyjęcia z góry koncesyi, które Polsce oktrojowane będą, jako odpowiadające w zupełności obowiązkom Cesarza Alexandra względem polskich jego poddanych.

Memorial diplomatique dodaje, iż twierdzić można, że przychylne zamiary Rosyi względem Polski ograniczą się na urzędowem zawiadomieniu mocarstw, iż rząd rosyjski postanowił udzielić konstytucyę, instytucye prowincyonalne wszystkim częściom państwa rosyjskiego.

La France donosi z Petersburga, iż książę Leuchtenberg zająć ma miejsce Wielkiego księcia Konstantego w Królestwie Polskiem, zaraz po przyjęciu ważnych reform, nad któremi teraz pracują.

Journal des Debats wyraża się jak następuje względem wiadomości o zaprowadzeniu konstytucyi w Rosyi:

„Mieliśmy słuszność w powątpiewaniu o prawdziwości pogłosek zręcznie rozsiewanych, względem zaprowadzenia konstytucyi w Rosyi. Pewną jest rzeczą, iż p. Budberg świeże odebrał depesze z Petersburga. Gdyby mu rząd jego był doniósł o rzeczy tak ważnej jak zupełne przeobrażenie caratu, czy przypuścić można, iż dyplomata ten byłby zataił wiadomość tak korzystną dla interesów, które zastępuje w Paryżu? Dziennik *La France*, który pierwszy puścił w obieg błędną historyę o liberalnych zamiarach Caratu,

zmienił już mowę swoją, zamiary te, mówi on teraz, niestety spełzną na niczem, dzięki staraniom stronnictwa wstecznego w Rosyi. Nawet nie śmie twierdzić wyraźnie, iż zamiary te na prawdę egzystowały. Mówi teraz o szlachetnych intencyach, które przypisują Cesarzowi Alexandrowi i o ideach zaszczytnych, które przyznają niektórym z jego doradców. Tak więc przypisywano i przyznawano rządowi rosyjskiemu projekta do liberalnej konstytucyi, jakby je można przypisywać i przyznawać Sułtanowi Maroku lub Maharadczy Kaszmiru. Lecz wszystko to jest dotąd płodem imaginacyi i przypuszczeń idealnych.“

Włochy.

(Modlitwy w Rzymie za Polskę. — Różne wiadomości.) W odezwie wikaryusza generalnego Ojca Ś. względem różnych nabożeństw odprawić się mających, znajduje się ustęp następujący:

„Wolą jest Ojca Ś. ażeby przy tej sposobności osobne modlitwy za nieszczęśliwą Polskę odmawiane były, którą Ojciec Ś. z głęboką boleścią widzi zamienioną w miejsce mordów i krwi rozlewu. Naród polski zawsze gorliwie katolicki, który był niejako przedmurzem opierającym się rozszerzeniu błędnych nauk, zasługuje zaiste na to, żeby się za niego modlono, ażeby uwolniony został od nieszczęść, które go zasmucają, i niebył wystawiony na utratę cechy swej, i okazać się mógł wiernym powierzonego mu przez Boga posłannictwa, niezachwianego i nienaruszonego utrzymania sztandaru wiary katolickiej i religii Ojców swych, w jednomyślnej zgodzie wszystkich członków swoich.“

Ojciec Święty zajmuje się najgorliwiej cierpieniami i nieszczęściem katolików w Polsce. Na procesyi odbytej w dniu 6. września z wizerunkiem zbawiciela, odprawione były według życzenia papieża osobne modły za katolików polskich, nadto Ojciec Święty postanowił odezwać się do nich w słowach pociechy i nadziei.

Giornale di Roma ogłosił nowe nominacye urzędowe, między któremi nominacya kardynała Mertela na prezesa rady państwa z największym zapałem przyjętą była. Przybywającemu z Wiednia kardynałowi de Luca gotują świetne przyjęcie i ogólne jest mniemanie, iż tenże, o ile stan zdrowia jego na to pozwoli, obejmie jedne z wyższych pozycyj urzędowych.

Zaraza na bydło grasuje okropnie w dolinie rzymskiej. W dobrach księcia Torlonia padło przeszło 3000 sztuk rogatego bydła.

Z Neapolu piszą do *Jener. Kor. austr.*, iż pomimo tego, że dzienniki rządowe usiłują wystawić usposobienie umysłów jako przychylne dla Piemontanów, zdarzają się jednak częste manifestacye, świadczące, iż rzeczy mają się zupełnie inaczej. Do manifestacyj tych zaliczyć można wybory municypalne, które w ogóle wypadły w duchu ultra demokratycznym. Mianowicie zaś wybór Sterbiniego i Morellego sprawił wielką radość między demokratami, którą hucznemi okrzyki okazywali. Sterbini i Morelli są głównemi redaktorami dzienników *Roma* i *Pensiero* pisanych z tendencyą widocznie rewolucyjną. — Piemontanie mają mieć zamiar wywołania z obiegu dawnej monety neapolitańskiej i zastąpienie jej piemonckiemi lirami i frankami, co między burbonistami i w pospolitym ludzie wielkie wywołało oburzenie.

Na wyspie Sycylii liczne bandy zbiegów przed rekrutacyą niepokoją ciągle okolice miast i miasteczek. Pod Castroreali i Pozzo di Gotto w okolicy Messyny widziano liczne ich kupy, które żywność po wsiach zabierały i wyraźnie głosiły, iż wolą się dać na kawałki rozsiekać, niżeli wstąpić do służby znienawidzonych Piemontanów. Deližans między Messyną a Taorminą napadnięty został przez dwunastu rozbójników, którzy mu całą gotowiznę w ilości 37.000 franków zabrali.

Z powodu rozruchów między legią węgierską w Ankonie, o których już donosiliśmy, 53 legionistów aresztowanych i pod sąd wojenny oddanych zostało. Nie chcieli oni żadnej dać odpowiedzi na zapytania sądu wojskowego piemonckiego, oświadczając, iż jako żołnierze wysłużeni sądom wojennym nie podlegają. Żądali oni powtórnie ażeby ich przez Tryest do Węgier odesłano. Pięciu legionistom udało się ratować się ucieczką i ci pewno udadzą się do pierwszego lepszego portu austryackiego.

Niemcy.

Berlin, 5. września. *(Sprawozdanie ministeryum pruskiego względem rozwiązania izby deputowanych.)* Zamieściliśmy onegdaj rozporządzenie króla pruskiego względem rozwiązania izby deputowanych, oraz wyciąg telegraficzny z sprawozdania ministeryum pruskiego, rozporządzenie takowe poprzedzającego. Ostatni ten dokument brzmi w dosłownej osnowie jak następuje:

„Po zamknięciu preez Waszą królewską Mość posiedzeń sejmu, z powodu, iż większość izby deputowanych odmówiła rządowi W. Kr. Mości swego współdziałania, wyraziliśmy w najuniżeńszem sprawozdaniu naszem z dnia 15. lipca b. r. przekonanie, iż pomimo tego staraćby się wypadało o ustalenie budżetu na rok obecny, przez ponowione negocyacye z reprezentacyą kraju, dla tego też reprezentacye wcześnie zwołać wypada, ażeby uchwały właściwe przed końcem bieżącego roku powzięte być mogły.“

„Nie mogliśmy tego jednak zataić, iż dalsze rokowania z obecną izbą deputowanych nie zapowiadają szczęśliwego porozumienia się w kwestyach spornych. Postawa jaką większość izby deputowanych zajęła w obec Waszej król. Mości i w obec rządu, pretensye z któremi wystąpiła w celu uszczuplenia konstytucyjnych praw korony uchyliły pod tym względem wszelką nadzieję. Pozwoliliśmy sobie zatem wypowiedzieć zdanie nasze, iż przed zwołaniem sejmu izba deputowanych rozwiązaną być powinna.“

„Wasza Królewska Mość raczyłeś przed wyjazdem swym objawić, iż zgadzasz się z tym sposobem widzenia rzeczy, ostateczne zaś najwyższe postanowienia względem chwili rozwiązania izby deputowanych raczyłeś W. Kr. Mość odroczyć do powrotu swego do stolicy.“

Położenie rzeczy w państwach W. Król. Mości nie mogło spowodować żadnej zmiany w tak już przyjętych wnioskach naszych, lecz na polu konstytucyi związku niemieckiego wystąpiły na jaw dążności, mające niezaprzeczalny zamiar, uszczuplenia potęgi i znaczenia Prus w Niemczech i w Europie, które stanowią dobrze nabytą puścizne ojców naszych, w których obronie lud pruski stawał zawsze z największą energią.“

„W śród takowych okoliczności poddani Waszej Królewskiej Mości czuć będą potrzebę okazania przy nowych wyborach, iż żadna różnica zdań w kraju naszym nie jest tak silną, ażeby zdołała zachwiać zgodę powszechną ludu, ku odparciu wszelkiego usiłowania dążącego do uszczuplenia potęgi i godności Prus, i ażeby zdołała osłabić niezachwianą wierność dla najwyższego domu panującego.“

„Wypadki dni ostatnich nie mogły więc jeno wzmocnić nas w zdaniu, które Waszej Królewskiej Mości w czerwcu przedłożyć się ośmieliliśmy; gdy zaś przeprowadzenie nowych wyborów dwu miesięczny przeciąg czasu zabierze, wypadnie zatem wprowadzić nieodzownie w wykonanie środki przez Waszą Królewską Mość przyjęte, ażeby sejm zwołać się mający jeszcze w ciągu bieżącego roku obradami nad budżetem zająć się mógł.

„Wnosimy zatem najuniżeniej:

ażebyś Wasza król. Mość dołączony projekt do rozporządzenia względem rozwiązania izby deputowanych najłaskawiej najwyższym swym podpisem stwierdzić raczył.

Berlin, 2. września 1863 r.

Ministeryum państwa:

v. Bismark-Schönhausen, v. Bodelszwing, v. Roon, hr. Icenplic, v. Mühler, hr. zur Lippe, v. Celchow, hr. v. Eulenburg.

Artykuł 31. ustawy zasadniczej, na którym się opiera powyższe rozporządzenie, opiewa jak następuje: Król zwołuje izby i zamyka ich posiedzenia. Może rozwiązać jednę izbę lub obiedwie izby. W takim jednak przypadku obiorcy zebrani być muszą w przeciągu dni 60 po rozwiązaniu, a w dni 90 zebrać się muszą izby. Tak więc w dniu 2. listopada wybory dokonane, a izby w dniu 2go grudnia zebrać się mają. Prawo o wyborach nie jest dotąd zmienione, i nie można się spodziewać, ażeby zmienione zostało. Art. 115. konstytucyi stanowi, iż do wydania nowego prawa o wyborach art. 72. ustawy zasadniczej przewidzianego, obowiązywać ma rozporządzenie z dnia 30. maja 1849 r. względem obiorów do izby deputowanych. Zmiana więc prawa o wyborach nastąpić może jedynie na drodze prawodawczej za zgodą izb, wszelka zaś zmiana na drodze oktrojowania przez konstytucyę zabronioną została.

Dania.

(Przymierze z Szwecyą.) *Lollands Falster Stiftstidende* donosi w korespondencyi z Kopenhagi pod d. 31. sierpnia, że główne punkta przymierza odpornego między Danią a Szwecyą i Norwegią, po dłuższych rozprawach podczas pobytu hrabiego Manderström, szwedzko norwegskiego ministra spraw zagranicznych w Kopenhadze, zostały ostatecznie ułożone, ale czy traktat przymierza został już wygotowany, to jeszcze nie jest wiadomem. Co do szczegółów traktatu nic jeszcze donieść nie można, ale to pewna, że Dania wskutek zawartego przymierza, zdołałaby pomnożonemi siłami stawić opór nieprzyjacielowi od południa zagrażającemu. W razie wojny niemiecko-duńskiej, wojska szwedzkie wzięłyby czynny udział w walce. Nawzajem Dania musiała się zobowiązać, że będzie wspierać Szwecyę i Norwegię gdyby przyszło do wojny z Rosyą. Korespondent rzeczonego dziennika sądzi, że według wszelkiego prawdopodobieństwa na przyszłą wiosnę będzie można widzieć żołnierzy duńskich w obozie na granicy Finlandyi, a wojska szwedzko-norwegskie w twierdzach duńskich, i że w tych trzech państwach północnych nie ma nikogo coby wątpił, iż nie ma nieprzyjaciela któremuby się nie zdołały oprzeć.

Zdaje się więc, że nie było mowy o przymierzu zaczepnem i odpornem jak to i *La France* potwierdza.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 5. września. *(Ściąganie opłat miejskich i skarbowych.)* *Dzien. Powsz.* donosi: Jego Cesarska Wysokość Wielki książę Namiestnik Królestwa zważając, że dotychczasowe przepisy dochodzenia należności opłat miejskich i skarbowych na mieszkańcach miasta stołecznego Warszawy i przedmieścia Pragi, postanowieniem rady administracyjnej z dnia 19. (31.) lipca 1857 r. przepisane, nawet przy użyciu w myśl artykułu 15[1]) tegoż po-

[1]) Art. 15. Z uwagi na ważność okoliczności nie cierpiących zwłoki skoro idzie o spieszniejsze odzyskanie należności dla skarbu lub dla kasy miejskiej, a debent będzie się opierał zapłaceniu takowej; albo jeżeli się okaże potrzeba zmusić kogokolwick do wykonania żądań władz miejscowych, lub przyjętych przez kogokolwiek na siebie zobowiązań, — magistrat, stosownie do uznania swego, ma prawo posłać egzekucyę nieodstępną, z takiej ilości żołnierzy lub egzekwentów, jaka okaże się potrzebną, przeznaczając każdemu z nich egzekutne, nie wyższe jednak od oznaczonego w art. 13. tegoż postanowienia.

stanowienia, nieodstępnej egzekucyi wojskowej, nie są dostateczne przy dzisiejszym stanie rzeczy, i że na czas trwania stanu wojennego zachodzi potrzeba obostrzenia takowych co do niektórych kontrybuentów, już to przez zastosowanie do nich przymusu osobistego, już przez zamknięcie sklepów handlującym, na przedstawienie komisyi rządowej spraw wewnętrznych, z mocy służącej sobie władzy postanowić raczył:

1. Że do debentów nieuiszczających opłat kanonu, klasycznego i kwaterunkowego, którzy przy którymkolwiek z pierwszych trzech zarządzonych stopni egzekucyi postanowieniem rady administracyjnej z dnia 19. (31.) lipca 1857 r., przepisanej należności nie uiszczą, lub opłaty egzekutnego odmówią, a do których egzekucya wojskowa stosownie do art. 15. powołanego postanowienia nie będzie mogła być zaregulowaną, ma być stosowany przymus osobisty, do czasu zapłacenia należności.

2. Że w razie nie opłacenia przez procederentów należnych opłat od ich procederów, tym z nich, którzy mają sklepy. takowe zamknięte być powinny, do czasu opłacenia należności, lecz nie wprzód. aż po wyczerpnięciu egzekucyi nieodstępnej.

3. Że zastosowanie przymusu osobistego do debentów i zamknięcie sklepów handlującym nieuiszczającym należnych opłat, prezydent miasta stołecznego Warszawy wyrzekać będzie.

4. Że rygor niniejszego prawa nie stosuje się do takich debentów, którzy wedle wskazanych przepisami formalności udowodnią: że są w stanie rzeczywistego ubóstwa.

5. Rozwinięcie i wykonanie tych rozporządzeń, które przez pisma publiczne mają być ogłoszone, komisyi rządowej spraw wewnętrznych i prezydentowi miasta stołecznego Warszawy. w czem do kogo należeć będzie, poleconem zostało.

Decyzyę powyższą Jego cesarskiej Wysokości w wykonanie niezwłocznie wprowadzić polecam.

W Warszawie, dn. 21. sierpnia (2. września) 1863 r.

Za Namiestnika, jenerał-adjutant

(podpisano) Hr. *Berg.*

(„Dziennik powszechny.“ — Doniesienia o Łapińskim.) Tak zwany tajny naczelnik Warszawy ogłosił, że z woli rządu narodowego *Dziennik Powszechny* ma być od 1. października zabroniony, że zatem zakazuje się redagować go, pisać lub tłumaczyć artykuły do niego, zajmować się korrektą, ekspedycyą, itp. drukować go, dawać farbę i papier, zawierać kontrakta względem nakładu, trzymać kontoary, biura przedaży, tudzież prenumerować go i kolportować, a wreszcie dawać inseraty prywatne, i to pod karami, które trybunał rewolucyjny oznaczy. Jeżeli po 1. października pokaże się. że *Dziennik Powszechny* pomimo tego wychodzi, rząd narodowy ze swoim zakazem wystawi się na pośmiewisko.

Łapiński dowódzca dwóch nieszczęśliwych ekspedycyi na morzu baltyckiem, bawił kilka tygodni w Paryżu, gdzie znosił się z członkami komitetu narodowego. Następnie udał się do Marsylii, a ztamtąd na Konstantynopol do Księstw Naddunajskich. Utrzymują, że ma zlecenia do księcia Marcelego Czartoryskiego.

Rosya.

(Wiadomości pobieżne.) Z rozporządzenia co do włościan ukraińskich zalecającego obowiązkowe wykupienie się od wszelkich stosunków poddańczych względem właścicieli dóbr, wnoszą, że na Ukrainie. jeżeli nie było rozruchów włościańskich, to przynajmniej musiały zagrażać, bądź co bądź zaś, nie były wymierzone przeciw rządowi, lecz przeciw szlachcie, a tak nie były ruchem politycznym lecz raczej socyalnym.

Dziennik rosyjski *Gołos* donosi, że w Schemacha w prowincyi Szirwan wydarzyło się krwawe zajście między mieszkańcami a wojskiem. Pomiędzy sekciarzami muzułmańskimi powstała bójka. Naczelnik miasta wzywał do spokojności a nareszcie kazał dać ognia do ludu. 11 ludzi padło, a rannych było do 100. *Gołos* dodaje, że wprawdzie nie można powiedzieć, iż naczelnik miasta postąpił sobie nieprawnie, ale dawniej innemi środkami przywracano porządek i uszanowanie dla prawa.

Rząd narodowy polski wydał proklamacyę w sprawie adresu do Cesarza, który podpisali niektórzy obywatele Litwy. Obywatele ci są w wspomnionej proklamacyi uznani za zdrajców; Alexander Domejko, za którego powodem adres przyszedł do skutku, skazany został wyrokiem trybunału rewolucyjnego na śmierć; inni, którzy adres podpisali, mają być także sądzeni i karani.

Turcya.

(Wiadomości bieżące.) Z Konstantynopola pod dniem 31go sierpnia piszą do *Jen. Kor.*: Ruch polityczny zeszłego tygodnia redukował się tu na pogłoski o wojnie i zmianie ministeryum, ale jak jedno tak drugie staje się coraz mniej prawdopodobnem. W ogólności bardzo jest trudno zrozumieć politykę Porty. Fuad Basza usiłuje tylko utrzymać się chwilowo na swem stanowisku, i ani pomyśli, w jakie położenie mogłoby wpaść państwo po upływie pół roku. Pomimo tego kredyt podnosi się; papiery publiczne, które w skutek odpowiedzi gabinetu petersburskiego przed kilkoma tygodniami spadły, już dosięgły dawnego kursu, a nawet podnoszą się jeszcze wyżej. Rozpoczęte uzbrajanie odbywa się gorliwie, i przygotowano już wszystko do wojny, czy to przeciw Rosyi czy przeciw Serbii. Pułki konnicy mają być pomnożone o połowę. Szwadron kozaków i szwadron dragonów, które tu przed kilkoma dniami przybyły, będą służyć do zawiązku pułków. Koni jest już podostatkiem i chodzi tylko o zwerbowanie ludzi. Porta przekonuje się, że popełniła błąd wyłączając chrześcian od powinności służenia w wojsku. Chociaż pomiędzy Kozakami służą chrześcianie wraz z Turkami, przecież nigdy nie przyszło do sporów i naruszenia karności, a w walce z nieprzyjacielem nie ustąpiliby sobie, chociażby tym nieprzyjacielem była Rosya. Sir H. Bulwer parowcem rządu angielskiego udaje się na wybrzeża morza czarnego i ma zboczyć do Bukaresztu. Przy załatwieniu kwestyi o wypłaty mołdawsko-wołoskie na rzecz klasztorów jerozolimskich, Sir H. Bulwer ma głównie na oku wielką politykę teraźniejszości, i będzie usiłował podobnie jak Serbię, pozyskać także dla interesów angielskich księcia Cuzę, któremu może przyobiecano wojsko francuzkie.

Kronika.

(Kolej do Stanisławowa.) Dnia 6go b. m. przybyło tu z Wiednia 4 inżynierów angielskich, którzy maja zająć sie wytknięciem kierunku kolei ze Lwowa do Stanisławowa. Niezwłocznie kupili powóz i konie, i nazajutrz puścili się w drogę. Inspektor kolei Karola Ludwika p. Ofenheim będzie im towarzyszył do Stanisławowa. Po wytknięciu wspomnionego kierunku, co im poruczono za osobnem wynagrodzeniem, nastąpi ostateczny układ względem oddania prac budowy. Dziewięć inżynierów angielskich wraz z inżynierem N. przydanym tymże do pomocy przez kolej Karola Ludwika, zajmą się jednocześnie na kilku punktach wytknięciem kierunku, i według powszechnego zdania ukończą tę pracę w najkrótszym czasie. Szef oddziału zajmującego się wytknięciem. będzie mieszkał stale w Stanisławowie.

(Pożary.) W nocy z 30. na 31. z. m. zgorzała na dworskiej łące w Lubieniu, w obwodzie lwowskim, sterta siana umyślnie podpalona. Złoczyńcy nie wyśledzono jeszcze, a szkoda obliczona została na 350 zł. w. a.

W Werbiżu, w obwodzie samborskim, powstał pożar 27go z. m. w szopie włościanina Leśka K , i szerząc się z nadzwyczajną szybkością zniszczył 10 włościanom wszystkie budynki mieszkalne i gospodarskie z całym zasobem zboża. Cała szkoda ma wynosić 3022 zł. 29 c. w. a. Przyczyny pożaru nie wyśledzono, ale zachodzi podejrzenie, że ogień był podłożony.

Trzeci nakoniec pożar, również z podłożenia ognia, wydarzył się w nocy z 24. na 25. z. m. w przysiołku Mytnicy, w obwodzie złoczowskim, gdzie zgorzał dom włościanki Ewy T. do szczętu.

— Pierwsze walki pięściowe (boksy) urządzone przez autonomiczne towarzystwo angielskie, rozpoczęły się w Taryaford w obec niezmiernych mas ludu. Zapaśnikami byli Travers i Dillon. Zakład o 400 funt. O godzinie 1. min. 46 trzydzieści ośm razy już brali się do siebie walczący, gdy nadeszła policya. Oddalili się więc nie zbyt odlegle od pierwszego miejsca do Wargrawe-Terry dla nowych zapasów. W minut 16 ujęli się razy pietnaście.

Znowu konstablowie przybyli i bój ustał. Poszli do Trapplow, Travers tu już nie chciał stawić czoła przeciwnikowi, stawiąc świadectwo doktora, że otrzymał ranę wewnętrzną. Na tem się przerwały zapasy, ale stronnicy Dillon'a stawią dziesięć przeciwko jednemu, że Dillon wygra.

Zabawy gimnastyczne angielskie wkrótce zapewne znajdą naśladowców we Francyi. Mówią w Paryżu o nowo zakładającym się klubie graczy w Cricket (palanta), który lord Cowley bierze pod swoją opiekę. Sekretarze, urzędnicy ambasady i wielu Anglików są już wpisani do stowarzyszenia. Prefekt Sekwany wyznaczył plac do tej zabawy w lasku Bulońskim.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Stryj, 3go września. W pierwszej połowie b. m. były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów w obwodach kołomyjskim i stryjskim:

	Miejsce targu:											
	Wojniłów		Bukaczowce		Kałusz		Bolechów		Rożniatów		Stryj	
	zr	cen.	zr	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austryacką											
Mec pszenicy . . .	3	.	3	.	3	.	3	50	2	80	3	25
„ żyta . . .	1	75	1	75	1	80	2	.	1	60	1	65
„ jęczmienia .	1	50	1	50	1	50	1	60	1	10	1	20
„ owsa . . .	1	.	1	.	1	20	1	60	1	.	1	5
„ hreczki . .	1	80	1	80	2	.	4	.	.	.	1	60
„ kukurudzy .	1	60	1	60	1	90	2	25	1	70	2	5
„ ziemniaków .	1	.	1	.	1	.	.	60	.	70	.	55
Cetnar siana . . .	.	54	.	54	1	50	1	60	.	70	.	85
„ wełny	.	.	.	.	.		.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	.		20		.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	6	30	6	30	4	50	4	73	4	80	5	.
„ „ miękkiego	5	25	5	25	3	50	3	78	4	.	4	.
Funt mięsa wołowego	.	11		11	.	10	.	10	.	9	.	12
Mas okowity . . .	.	60	.	60	.	90	.	63	.	50	.	72

Lwów, 9go września. Na naszym dzisiejszym targu były nastepujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: mec pszenicy (84 ℔) 2zł. 69 c.; żyta (78 ℔) 1 zł. 52 c.; jęczmienia —; owsa (45 ℔) 1 zł. 1 c.; hreczki 1 zł. 52 c.; kartofli 55 c.; cetnar siana 1 zł. 25c.; okłotów 80 c.; sąg drzewa bukowego 9 zł. 90 c., sosnowego 8 zł. 5 c. w. a.

Z Krakowa pod dniem 6. września donoszą nam, że według telegramu z Szczakowy skóry i włosień bydlęcy nie mogą być z Galicyi i Królestwa Polskiego transportowane do Prus, chociażby nawet były zaopatrzone świadectwami zdrowia. W skutek tego wiele transportów będących na składzie oddano właścicielom do dyspozycyi.

Kolej Karola Ludwika mianowała p. A J. Krueger spedytorem kolei w miejsce p. Gotfryda Lerche et Comp., i poruczyła mu pośrednictwo przy odstawieniu towarów ztamtąd przybywających a do Galicyi przeznaczonych, to zaś po stałych cenach i z terminem dostawy.

Ostatnia poczta.

Kraków, 9. września. *Krak. Ztg.* pisze: Donoszą nam, że Jego ces. Wysokość Wielki Książę Konstanty wraz z rodziną opuścił Warszawę dnia 7, aby się (na Poznań, Wiedeń itd.) udać do Krymu.

Według doniesienia z Warszawy, rząd rosyjski z powodu napadów na pociągi kolei żelaznej nakazał wyciąć lasy przy kolejach na 50 sążni.

Marsylia, 4. września. Z Konstantynopola pod dniem 27go z. m. donoszą, że spaliło się zupełnie miasto Monastir; spłonęło 2500 domów; pożar bazaru i dzielnicy Chio Porto, zrządził szkody na 18 milionów piastrów.

Turyn, 5. września. W procesie księżnej Berberini zapadł wyrok następujący: sąd uznaje Quattromaniego winnym sprzysiężenia, i skazuje go na 10 lat więzienia. Księżnę Barberini uznano za niewinną. — La Farina, prezes izby deputowanych, umarł dziś. Wczoraj podpisano w Londynie kontrakt założenia sardyńskiego towarzystwa kolei żelaznej.

Medyolan, 8. września. *Perseveranza* donosi z Neapolu z d. 7. kwestura aresztowała dzisiejszej nocy konzula papieskiego z przyczyny podejrzenia o udział w działaniu bandytów, tudzież 6 innych osób z przyczyny agitacyi reakcyjnych. Organa bezpieczeństwa skonfiskowały ogłoszenia reakcyjne i republikańskie przylepiane po ulicach.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. września.

Hotel europejski: PP. Piotrowski Michał, z Wołynia.

Hotel angielski: Niesiołowski Leon, z Błaszkowy. — Tittinger Stanisł., z Ostrowa. — Skrzyński Anast., z Posadowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. września.

PP. Torosiewicz Michał, do Połtwy. — Soroczyński Rom., do Wolicy. — Czajkowski Michał, do Żyrawy. — Witkowski Adam, do Sorocka. - Teleszyński Felix, do Neledowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. września 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 327.43	+14.1	76.9	północny	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.45	+18.9	49.9	"	"	"
10. god. wiecz.	327.42	+14.6	76.0	"	"	"

TEATR.

Dziś teatr niemiecki: „**Lucrezia Borgia**", wielka opera w 3 aktach z muzyką Donizettego.

Kurs lwowski.

Dnia 9. września.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	26	5	31
Dukat cesarski	" "	5	29	5	33
Półimperyał zł. rosyjski	" "	9	09½	9	16½
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	75½	1	77
Talar pruski	" "	1	66	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	75	38	76	05
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	79	15	79	82
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	74	63	75	38
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	95	83	70
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	200	50	202	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 9. września.

	złr.	kr.
5% Metaliki	77	80
5% pożyczka narodowa	83	55
Losy z 1860 roku	100	65
Akcye banku wiedeńskiego	799	—
" " kredytowego	193	60
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	40
Dukat pojedyńczy	5	33½
Srebro	111	35

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 7. września.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	73.40	73.60
" " bez kuponów zwrotny po 5%	96.—	96.50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	83 30	83.40
od kwiet. do paźd. po 5%	83.45	83.60
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	77.60	77.70
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	77.75	77.90
dtto. po 4½%	69.25	69.50
dtto. " 4%	61.75	62.25
dtto. " 3%	46.20	46.75
dtto. " 2½%	38.75	39.75
dtto. " 1%	15.40	15.50
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	161.25	161.75
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	158.75	159.25
Przez. do wyl. z r. 1854	94.25	94.50
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	101.10	101.20
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	101.30	101.40
Renty Como po 42 lir. aust.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	72.—	73.—
" 4½%	69.—	69.50
" 4%	61.—	61.50
" 3½%	53.—	53.50
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 3%	—.—	—.—
" 2½%	59.—	60.—
" 2¼%	52.—	53 —
" 2%	47.—	48.—
" 1¾%	41.—	42.—
dtto. z procent. za granicą " 5%	72.—	73.—
" 4½%	69.—	69.50
" 4%	61.—	61.50
B. Krajów koronnych.		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	85.50	86.50
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90.50	91.—
Morawii	88.50	89.—
Szląska	88.50	89. –
Styryi	86.50	87.50
Tyrolu	91.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	86.—	88.50
Węgier	77.25	77.75

	pien.	towar.
Obl. ind. po 5proc. za 100 zł. Banatu Tem.	75.25	75.75
Kroacyi i Slawonii	76.25	76.75
Galicyi	74.75	75.—
Siedmiogrodu	74.25	75.—
Bukowina	74.—	74.50
Z klauzulą wylos. w r. 1867	73.75	74.—
Lomb. wen. poż. z r. 1859	92.50	—.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
" 4%	60.50	61.—
" 3½%	—.—	—.—
Dług Salcburga " 3%	60.50	61.—
" 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy " 2%	30.—	31.—
" 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	27.—	—.—
" 2½% " 100 "	22.50	—.—
" 2¼% " 100 "	20.25	—.—
" 2% " 100 "	18.—	—.—
" 1¾% " 100 "	15.50	—.—

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	799.—	800.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	193.50	193 60
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	646.—	648.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1695.—	1697.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	188.75	189.25
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	147.50	147.75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	127.—	127.25
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	249.—	250.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	200.75	201.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	40.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	675.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	238.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	146.—	148.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	435.—	436.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	249.—	250.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	398.—	400.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	258.—	265.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	162.—	162.50

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	102.75	103.—
10let. " 1857 po 5%	92.25	92.75
przeznaczone do los. po 5%	—.—	—.—
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	87.90	88.—
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.—	75.25

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	93.25	93.40
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	88.75	89.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	119.25	119.75
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116.25	116.75
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	90.50	91.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.—	—.—
Lloyda za 100 zł.	90.50	91.—
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	95.75	96.—
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grac. Koflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w.a. (1000 fr.)	75.—	80.—

6. Losy.

(za sztukę.)

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	135.20	136.30
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
" " po 50 zł. m. k.	52.75	53.25
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	33.75	34.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.—	94 50
Salma " 40 " "	35.75	36.25
Palfiego " 40 " "	36.50	36.75
Clarego " 40 " "	33.25	33.75
St. Genois " 40 " "	34.25	34.50
Windischgrätza 20 zł. "	20.75	21.25
Waldsteina 20 "	20.—	20.50
Keglevicha 10 "	14.75	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol	94.40	94.40
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.40	94.50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	94.50	94.60
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	83.30	83.40
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	111.60	111.60
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	43.90	44.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	44.10	44.15
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	5.33	5.34
dtto. pełnej wagi	5.33	5.34
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8.92	8.93
Rosyjski imperyał	9.17	9.20
Talar związkowy	1.67	1.67½
Srebro	111.50	111.75
Kurs korony w c. k. kasach	13zł.	50c.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.